

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt V. Idem Capitulo a Herbipolensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

vel si quis faciat officium hebdomadarii in choro more monialium, ut probat Leander *de irregul. tract. 2. disput. 20. quest. 19. & disput. 21. quest. 15.* prosequitur alios casus Gibalinus *dist. cap. 5. per rot.* & de celebrante in excommunicatione minori agemus infra in c. si celebrat. & de excommunicato faciente coram se celebrare, infra in cap. illud, dicemus.

5.
Conclu-
sio tra-
ditur,
& pro-
batnr.

Nec obstat dubitandi ratio supra adducta, quâ motus perdoctus Pater Didacus de la Fuente Hurtado Societatis Jesu, vir acutissimi ingenii, & omnigenæ eruditionis, quem sub nomine cuiusdam neoterici refert Leander *dist. quest. 2. fol. 216.* existimavit clericum excommunicatum ministrantem non fieri irregularem, eo ductus unico fundamento, quia talis irregularitas non reperitur in jure expressâ. Verum licet non extet canon discretus, in quo clericus excommunicatus, vel divinis officiis se ingerens pronuncietur irregulatis; satis tamen hæc pœna exprimitur verbis æquipollentibus, quibus Ecclesia in aliis delictis irregularitatem indixit. Supponimus enim nomen hoc irre-

gularitas, jure antiquo incognitum fuisse usque ad tempora Innocentii III. & Gregorii IX. ut pro expositione textus in *dist. cap. si quis Episcopus 6. & 7. II. quest. 3.* notarunt in cap. si celebrat, *hoc tit. Anton. num. 13.* & Additionator Panormit. *num. 6. litera E. columna 4.* Unde tam Innocentius, quam Gregorius uti ceperunt prædicto verbo in cap. nisi cum pridem, de renunc. cap. si celebrat, *hoc tit.* Quare in Decreto Gratiani nulla mentio fit irregularitatis; & tamen in canonibus in eo compilatis plerumque imponitur irregularitas variis verborum formulis, quas referunt, explicatque Suarez *de censur. disput. 49. sect. 8.* Majolus *de irregul. lib. 1. cap. 1.* Unde rectè communiter omnes, tam Theologi, quam Jurisperiti de irregularitate scribentes in hoc casu irregularitatem agnoscunt, eamque probant ex præsentibus capitibus 3. & 7. & non malè deducitur ex *dist. cap. veritatis 8. de dolo & contumacia*; quem textum adhuc à nemine perpersum vidi; faciuntque irrefragabilia argumenta supra pro ratione decidendi adducta.

CAPVT V.

Idem Capitulo ^a Herbipolensi.

ILLud Dominus in beato Petro. *Et infra*: Ven. f. n. quondam Ildesemensis ^b Episcopus Imperialis aulae Cancellarius, non attendens, quod multa sunt, quæ præter specialem auctoritatem Ap. Sed. de jure non possent, nec deberent impunè ab aliquibus attentari, utpote ^c cessiones, & translationes Episcoporum, & alia, quæ nota sunt vobis; non solum non obtentâ licentiâ, sed nec etiam postulatâ, Ecclesiâ Ildesemensi relicta, Herbipolen. Ecclesiam occupavit. *Et infra*: Unde nos præsumptionem ipsius debitâ volentes animadversione punire, v. f. n. ^d Magdeburgen. Archiepiscopo, & aliis quibusdam in Teutonia constitutis dedimus in mandatis, ut cum factum ipsum non posset in partibus illis non esse notorium, nisi dictus Episcopus infra xx. dies post susceptionem literarum, quas super hoc ipsi direximus, ab Herbipolen. Ecclesiæ administratione cessaret, eum excommunicatum publicè nunciarent, & excommunicationem ejus facerent pullatis ^e campanis, & candelis accensis, festis diebus, & Dominicis innovari: quod idem Magdeburgen. studuit adimplere. *Et infra*: Ipse verò Episcopus in nostra postmodum præsentia constitutus, etsi suum recognosceret, & confiteretur excessum, & non iudicium, sed misericordiam postularet; hoc tamen inter alia in suam excusationem proposuit, quod cum dictus Magdeburgen. non esset ordinarius iudex ejus, non crediderat, quod admonitione non ^f præmissâ, auctoritate delegatâ posset procedere contra ipsum, aut sententiam in eum aliquam promulgare. Unde cum nec ante factum commonitorias, nec post factum literas ab eo aliquas accepisset, peccare non credidit, si divina officia, quantumcunque solenniter, celebravit, præsertim cum ei non nisi per ^g famam de sententia contra eum prolata constaret. Quod autem postquam se novit excommunicatum à nobis, divina sibi fecerat officia ^h celebrare, & communioni fidelium se ingesserat frequenter, id non in contemptum Ap. Sed. vel etiam tanti sacramenti, sed spe veniæ asserit se fecisse, ne videlicet induresceret amplius, vel diutius ejus animus proterviret, si nunquam divinis officiis interesset: licet in diebus solennibus nunquam se celebrationi divinorum ingesserit, & cum paucis in angulo alicujus Ecclesiæ occultè non festi-
vis diebus divina sibi fecerit interdum officia celebrari. Licet autem in primo capitulo non videatur omninò culpabilis extisse, quia tamen in dubiis via est tutior eligenda, etiam de lata in eum sententia dubitaret, debuerat tamen potius abstinere, quàm sacramenta ecclesiastica pertractare. Illud autem, quod sub spe veniæ divina sibi fecit, postquam se à nobis excommunicatum noverat, celebrari, & fidelium orationi se ingessit, potius contra eum facere credimus, quam pro

pro eo; cum ex fiducia penitentiae non debuerit deliquisse, & excommunicatos non vitare, multo magis quam non vitari periculosum extat: non vitare siquidem, cum in eo sit, excommunicatus sine delicto non potest; sed cum ex aliis pendeat, sine suo peccato poterit non vitari: & ita cum eo misericordiam facientes, k poenam, quam canon iis, qui post excommunicationem divina praesumpserint officia celebrare, vel qui celebrationi se ingesserint divinatorum, ei non duximus infligendam.

NOTÆ

1. ^a **H**erbipolens.] Ita etiam legitur in tertia compilatione *sub hoc tit. cap. 1.* sed cum non extet praesens epistola Innocentij inter editas à Sileo, & Bosqueto, ideo integram restituere non possumus: huius tamen translationis Hildesemensis Episcopi mentio extat *in cap. quanto, de translac. Episcop.* ubi de dicecesibus Herbipolensi, & Hildesemensi nonnulla notavi *in dist. cap. quanto, de translac. Episcop.*
2. ^b **E**piscopus.] Conradus videlicet à Rabenspurg, Philippi Regis Romanorum Cancellarius, de hinc Lubecensis, demum Hildesemensis, tandem Episcopus Herbipolensis, ut refert Bucelinus Germaniae sacrae part. 1. *in serie Episcoporum Hildesemensium.*
- ^c **C**isiones, & translationes.] De quibus, & earum prohibitione, latè egi *in cap. 1. de renunc. cap. 1. de translac. Episcop.*
- ^d **M**agdeburg.] Litera hujus delegationis extant *in cap. quanto, de translac. Episcop.*
- ^e **P**ulsatis campanis.] Iuxta morem pronuntiandi anathema, quem illustravi *in cap. cum non ab homine 10. de iudic.*
- ^f **A**dmonitione non praemisâ.] Quia excusatio incongrua non videbatur, siquidem excommunicatio proferri non potest, nisi praecedente trina monitione, *cap. sacro 48. de sent. excom.* sed verbum hoc *admonitio*, non est accipiendum de monitione, quae praecedere debet quamlibet censuram, sed de admonitione, quam debet facere quilibet iudex delegatus literarum suae delegationis, antequam illis uti incipiat, juxta textum *in cap. cum in iure*, & ibi tradita, *de offic. delegat.* unde rectè Conradus in praesenti aiebat, quod cum Magdeburgensis Archiepiscopus non esset ipsius iudex ordinarius, sed ut delegatus procederet, debebat prius intimare literas suae delegationis; &

ideo Innocent. dixit propter hanc excusationem non extitisse omnino culpabilem.

^g **F**amam.] Similis excusatio opposita, & rejecta fuit *in cap. 1. de postul. Pralat.*

^h **C**elebrare.] Vnde dubitari poterat de ipso celebrante coram Episcopo excommunicato, necnon de Episcopo jubente coram se celebrare, an irregulares evaderent; Et quoad ipsum celebrantem certum est, non manere irregularem, *ex cap. is cui 18. de sent. excom.* & docet Suarez *dist. disp. 1. 2. de censur. sect. 1. num. 10.* Alterius eodem tract. *disp. 13. lib. 1. cap. 2.* Ratio est, quia haec irregularitas imponitur violanti propriam censuram, & exercenti ministerium ordinis sibi prohibitum, propter contemptum, qui hoc casu non datur. Ex eadem ratione dicendum est, Episcopum in praesenti specie jubendo coram se divina officia celebrari, irregularitatem non contrahere, cum ipse per se non exercent ministerium sibi interdictum, nec violet censuram ipse celebrando, ut pluribus relatis resolvit Diana *part. 4. tract. 2. resol. 57.*

ⁱ **M**ulto magis quam non vitari.] Sed cum correlativa sint, & quasi duo extrema excommunicatus, & alij qui eum vitare debent, quomodo periculosius esse poterit communicare, quam communicari? Sed dicendum est, quod etiam pares sint, non adeo pares judicantur, quom nus secundum rectam rationem ex parte materiae major sit obligatio excommunicati vitandi alios fideles, quam fidelium vitandi ipsum excommunicatum: tum quoniam ratio illius poenae, & culpa in ipso est: tum etiam, quia prohibitio haec communicandi magis directè in ipsum tendit, ut docuit Balboa *in cap. exceptionem 12. de excepte.*

^h **P**anam.] Depositionis videlicet perpetuae, juxta tradita *in cap. 4. hoc tit. ex quo commentario, & ex adducendis in cap. ad Apostolica, hoc tit.* praesens commentarium petendum est.

CAPUT VI.

Idem à Bisuntino Archiepiscopo.

Fraternitati tuae. *Et infra:* Presbyteros autem, & alios clericos tuae dioec. qui pro suis excessibus à te nexibus anathematis canonicè innodati praesumpserunt, vel praesumunt divina officia celebrare, rationabiliter potes omnibus beneficiis ecclesiasticis spoliare.

NOTÆ.

^a **B**isuntin.] Ita etiam legitur in tertia collectione *sub hoc tit. cap. 2. & in cap. fraternitati, de eo qui cognovit consanguin. & in cap. fra-*

ternitati, de schismatico. ubi extant aliae partes hujus decretalis, De Bisuntina Metropoli egi *in c. 14. de accusat. & commentarium hujus textus dedi supra in cap. 4.*